

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Reg. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

REGULA VIII. SUMMARI. 25

De Sancto Parentum & Consanguineorum odio.

EXHORTATIO I.

IN REGULAM VIII. SUMMARI.

Ostendit Parentes & Consanguineos relinquendos esse,
& odio habendos.

T H E M A.

Non veni pacem mittere, sed gladium. Matth. 10. 34.

V E L:

*Curandum est, ut omnem carnis affectum erga sanguine
junctos exuat.* Reg. 8.

Uilibet genuino Societatis JESU Spiritu imbutus Tyro, mysticè sibi faciendum existimet, quod ad literam moyses Levitis præstandum, Dei nomine, mandavit. Exod. c. 32. *Ponat vir gladium super femur suum: ite & redite, de porta usque ad portam - per medium castrorum, & occidat unusquisque fratrem & amicum, & proximum suum.* admirabile facinus, & à quo vel ipsa abhorre videtur natura, manu propria trucidare ac confodere Fratres, si- bique sanguine junctos. Et tamen pa-

ruere Moyse Levitæ, strinxerunt gla- dios, de porta ad portam per castra u- ni versa irruerunt, Fratresque suos, & cognatos neci dederunt. Quo fortiter fideliterque peracto, ac peremptis tri- bus & viginti hominum millibus; Epi- phonema hoc protulit Moyses: *Conse- crastis manus vestras hodie Domino, unus- quisque in filio, & in fratre suo, ut detur vobis benedictio.* Præclara hæc Religioso- rum virorum figura est; qui veri & spi- rituales sunt Levitæ; teste D. Ambrosio c. 2. de fuga sæculi: *Deo in Religione consecrati, Levite fugitantes sunt mundi hujus, ut placeant Deo: relinquunt patriam, parentes, filios, omnemque cognationem ut uni Deo adhareant.*

E e H i

Hi igitur, Levitarum illorum more, gladios evaginent, stringant, vibrent, ac feriant parentes, fratres, & cognatos: quâ verò id ratione peragendum sit, nunc exponemus.

I.
Parentes
& cognati
relinquen-
di.

I. Admirandam, Veritas aeterna, Matth. 10, protulit sententiam; dum dixit: *Nolite arbitrari, quia pacem veni-
rim mittere in terram; non veni pacem mittere, sed gladium.* Quid est hoc Domine? An non pacem mentis, pacem unionis fidelium, inter se, ac cum Deo & Angelis ejus, quæ ducit ad pacem & felicitatem aeternam in cœlis, te allaturum varicatus est? *Isaias c. 9. v. 6. & c. 65. v. 25.* Et an non te in terris nato, Angeli eam hominibus annuntiarunt? *Lucæ 2. 14.* Quâ igitur ratione, veritati consonat: *Non veni pacem mittere sed gladium?* Omnino, pacem spirituales, pacem mentis volo: sed nolo pacem terrenam ac mundanam, sed gladium: seu separationem, ut habet *Lucas c. 12. v. 51.* Volo enim separari fideles ab infidelibus, Catholicos ab hæreticis, religiosos à mundanis, Filios à parentibus, & cognatos à cognatis: *Veni enim separare, hominem adversus Patrem suum, & filiam adversus matrem suam, & nurum adversus sororem suam.* Et cur istud obsecro? *Quia inimici hominis domestici ejus.* Eveniet enim, ut Pater filium, Frater Fratrem, conetur retrahere, vel à fide, vel à religione, pietate, ac divino obsequio: quo casu: *Veni separare.* Præclare in ista verba S. Chrysostomus: *Vincet inquit, Potestas Evangelii, adeò, ut filii quoque contemnunt parentes suos, filia matres suas, & parentes liberos; imò & animam (vitam) &*

omnia pro pietate (& religione) exponant.

Quisquis igitur, vult Deo sub oraculis labaro, in Societate JESU militare, stringat gladium, necesse est, feriat, cædat, & faciat separationem, sejunctionem, divisionem, sui, à parentibus & fratribus, & cognatis. Hoc exigit Dux tuus Christus, qui te in militiam suam adscripsit, & hunc tibi gladium offert ac porrigit: hoc requirit Centurio tuus in cujus cohorte stipendia meres, S. Ignatius: sic enim regulâ 2. infic: *Unusquisque eorum qui Societatem ingrediuntur, existimet sibi patrem & Matrem, fratres & sorores, & quicquid in mundo habebat, relinquendum.* Atque hoc est sacra militiæ rudimentum: est vitæ religiosæ exordium, est primæ de mundo victoriæ trophæum: quod ante omnia est omnino necessarium. Quid enim? An non id postulat Apostolicæ vitæ ratio? Evangelii ubivis terrarum prædicatio? Ad fideles infidelisve missio? Separatio fiat, necesse est. Ut Apostolorum in omnem terram fontis exeat; ut fides incrementum capiat, gladio & separatione opus est. Parentes & patriam relinquere oportet: Non enim est propheta acceptus in patria sua: nec Evangelista, nec Apostolus: Si Petrus & Andreas remansissent apud parentes Betsaida, quis fidem invenilset Romæ & Italia? Quis Religionem Christianam, Thraciæ, Scythiæ, Achaïæ, aliisque regionibus? Non ergo veni pacem mittere sed gladium, sed separationem.

Separatio illa egregiè olim in Abrahamo Patriarcha Sancto, adumbrata legitur *Gen. c. 12. 1.* Cui à Domino manda-

mandatum fuit: *Egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo Patris tui; & veni in terram, quam monstrabo tibi.* Voci divinæ extemplo paruit Patriarcha: exivit enim de Ur Chaldaeorum, & petrexit in Haran; cum verò ibidem reperiret parentem, ut summū mandatum divinum perfectione adimpleret, nec eo loco sublitit, sed aliò iter promovit. Eadem separatio adumbrata, Spiritūque Prophetico à regio Vate prædicta fuit Psalm. 44. *Audi filia & vide, & inclina aurem tuam, & obliviscere populum tuum, & domum Patris tui, & concupiscet Rex decorem tuum.* Quibus verbis, priorē major perfectio exigitur: non enim duntaxat dicit: *Egredere*; aut *desere*; sed *obliviscere*, quod est amplius: quid enim iuvat parentes corpore deserere, si maneant in corde? Igitur *obliviscere populum tuum*: Si enim in mente vestigium aut populi, aut domus tua relideat, haud Regi placebis, nec is concupiscet decorem tuum.

Si separationis & oblivionis ejusmodi exempla desideremus, unde luculentiora, quam ab ipso met Salvatore, & jusque Apostolis depromemus? An non Redemptor noster Beatissimam Virginem Matrem suam, & S. Josephum educatorem suum reliquit; quando Hierosolymis in templo remansit, & post triduum inventus in medio Doctorum, interrogans & respondens illis? Cūque sancta Mater quasi increpando diceret: *Fili, quid fecisti nobis sic? Ecce pater tuus & ego dolentes querebamus te.* Ipse reposuit: *Quid est quod me querebatis? Nesciebatis, quia in his, quae Patris mei sunt, oportet me esse?* Luca c. 2. Et aliās, cūm

singulari ratione, vacaturus erat iis, quae Dei sunt; dictum illi fuit Matth. 12. *Ecce Mater tua, & Fratres tui foris stant, quærentes te.* Quibus ipse respondit: *Quæ est Mater mea, & qui sunt Fratres mei?* Non quasi non diligeret, non quasi virginem pauperem Matrem non agnosceret; nam & tenerrimo in eam terebatur affectu, & intimè pernoſcebat; sed ut, deserendos, oblivionique dandos esse parentes ac propinquos, ab iis, qui Dei servitio se manciparunt, nos edoceret. Nonne idem suo nos docuere exemplo Petrus & Andreas; quibus à Domino dictum fuit: *Venite post me, faciam vos fieri piscatores hominum; & illi continuo (absque mora) relicti retibus (& omnibus) secuti sunt eum?* Matth. 4. Et procedens inde vidit alios duos Fratres Jacobum Zebedæi & Joannem fratrem eius & vocavit eos, illi autem statim (absque replica) relicto Patre Zebedæo, & navi, ac reti secuti sunt Dominum.

Quodnam verò præmium, parentes, & omnia relinquentibus à Salvatore promissum sit, indicatur Matth. 19. 29. Ubi cūm Petrus confidenter diceret: *Domine, ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te: quid ergo erit nobis?* Christus mox respondit: *Amen dico vobis quod vos, qui reliquistis omnia & secuti estis me, sedebitis super sedes duodecim, judicantes duodecim tribus Israel: & omnis qui reliquerit domum vel fratres, aut sorores, aut Patrem aut Matrem aut uxorem, aut filios, aut agros, propter nomen meum, centuplum accipiet & vitam æternam possidebit.*

Quare, Charissimi, Christi & Apostolorum exemplo, nobis qui vitam Apostolicam amplexi sumus, parentes,

Ecce fratres

fratres & sorores deserendi sunt, patria & quicquid in mundo habebamus, relinquendum est. Id quod jam, laus Deo, praestitimus; hic fuit primus perfectionis nostrae gradus, haec prima victoria, de mundo, carne & sanguine à nobis relata: haec primae partis Regulae 8. à S. Ignatio nobis praescripta; impletio: *Unusquisque existimet, Patrem & Matrem, & quicquid in mundo habebat, relinquendum.* Non solum re ipsa, sed & affectu & cogitatione; ita, ut quasi omnium obliviscamur. Atque hoc ita ferè nobis exequendum est, ut si Deo placeret, & Superiore praescriberent, parati essemus propter Deum & Evangelium, in omnem reliquam vitam nostram, nunquam amplius parentes & propinquos vel oculo intueri, vel verbo affari: idque non solum Novitatus nostri biennio; sed tota insequente vità, quemadmodum innumeri de Societate, illustres viri, in Indiam, Chinam & Japoniam profecti re ipsa, praestiterunt. Non degeneremus à praecelsis cogitationibus majorum nostrorum: si magna pro Dei gloria aliquando praestare cupiamus.

II.
Parentes
& cognati
odio habendi.

II. Primo gladii ictu librato, & facta separatione, minime nobis est acquiescendum; sed denuò vibrandus gladius, & aut exsum dividendus, aut punctum confodiendus, inordinatus atque carnalis erga parentes ac propinquos affectus & amor: isque in odium factum est commutandus. Et hoc est alterum, quod S. Patriarcha noster in praesente Regula requirit; dum mox subtexit: Imò dictum sibi existimet verbum illud (Christi) *Qui non odit Patrem & matrem, in super & animam suam,*

non potest meus esse Discipulus. Non solum sanctus Fundator Regulas suas, divini eloquii sententis stabilire; ar in hac re adeò ardua ac difficili, eas minime praetermittendas existimavit. *Qui non odit Patrem & Matrem, non potest meus esse Discipulus.* Lucae c. 14. 26. Ratio est, ut insinuat S. Hieronymus, & alii: Quia Christus utpote Deus, Dominus, Salvator ac Redemptor noster longè parentibus, & omnibus cognatis est anteponendus: quare qui eum illis postponit, ut propter eos vel à fide, vel à lege Christiana, vel à religione & servitio divino desciscat, atque in peccatis mundique periculis persistat, Christum indignè tractat; summamque ei ignominiam irrogat: & ideo indignum se reddit, qui de Christi familia & schola receleatur. *Non est me dignus.* Matth. 10. 37. Non est dignus me Magistro, non est dignus, meo nomine, consortio, Societate, gratià, regno, ceterisque promissis meis.

Qui non odit. Sed quomodo, quaerit S. Gregorius, jubemur propinquos odisse; qui jubemur & inimicos diligere? Respondeo odium, quod est rei malae displicentia, esse duplex: unum est displicentia mali veri, quale est peccatum, aut inclinans, inducensve ad peccatum; quia verum bonum impedit: atque hoc odii perfecti nomen obtinet: de quo David: *Odio perfecti oderam illos.* Psalm. 138. Alterum est displicentia mali opinati; tale est, vita Christi, vita Sanctorum, Pietatis opera, Conciones, Jejunia, quae odio habentur ab impiis, illa esse mala opinantibus, sed hoc nuncupatur odium iniquum. Psalm. 24. *Odium iniquum*

iniquo aderunt me gratis: Et hoc odio mali oderunt bonos, locumque nonnumquam reperit inter servos Dei, praesertim inter Tyrones incipientes, & etiam imperfectos; quibus displicent jejunia, poenae injunctae, correptiones Superiorum, & fratrum ferventiorum exempla. Secundum hoc odium longè sit à nobis; primum verò erga parentes & propinquos exercendum est; ut displicentiam habeamus, non erga personas, sed erga id quod verum malum est; tale autem malum est, quando nos à servitio Dei retrahunt; quando nos in vocatione Christi retardant; vel quando nos in Spiritu, virtutumque profectum impediunt; rursùmque caducis mundi rebus involvere parant, atque intricare.

In hoc casu, gladio Spiritus utendum est: *Qui amat Patrem aut Matrem, plus quam me, non est me dignus. l. c. Qui non odit Patrem, &c.* Quis non odit inimicum suum? *Inimicus autem homini hac in re, domestici ejus.* Sed cur obsecro? An non inimicus tuus est, qui è naufragio litus jam contingentem, repellit in fluctus? An non hostis est, qui ex incendio profugum, retrahit in flammam? An non adversarius est, qui hostilibus manibus & armis elapsus, iisdem prodit & denuò objicit? *O durum Patrem! O sevam Matrem!* Exclamat Doctor melissus, Epist. 111. *O parentes crudeles & impii! imò non parentes, sed peremptores, quorum dolor, salus pignoris; quorum consolatio, mors filii est: qui me malunt perdere cum eò, quam regnare sine eò. Qui me rursus ad naufragium, unde tandem nudus evasi; rursus ad ignem, unde vix semivivus*

exivi; rursus ad latrones, à quibus semivivus relinquitus sum, sed miserante Samaritano, jam aliquantulum convalesci, revocare conantur. & militem Christi, propè jam raptò caelo, triumphantem, ab ipso introitu gloriae tanquam canem ad vomitum, tanquam suam ad lurum, ad saeculum reducere moluntur!

Sub tali igitur qualitate parentes odio habendi sunt, quòd scilicet non amicos, sed inimicos se nobis exhibeant: non parentes, sed peremptores; quibus levamen est filium perimere, quibus solatium est damnatis habere socium damnationis: quibus non sufficit quòd in hanc saeculi miseriam, miseri miserum induxerint, & peccatores peccatorem in peccato suo genuerint, nisi etiam simul invideant misericordiam, quam consecutus est ab eo, qui non vult mortem peccatoris; & insuper filium gehennae efficiant.

Quapropter, Dilectissimi, Christi Domini & Sanctorum exemplo instructi, non solum, ut coepistis, parentes, & amicos cum mundo universo relinquire; verùm etiam, crebram illorum memoriam, & cogitationes illecebras, deponite: imò generosos ad eò Spiritus concipite, ut mox à Tyrocinio, si Deo ac Superioribus placeret, parati essetis, illos nunquam amplius oculis intueri. Deinde casu quo, parentes, aut propinqui, vos vel in obsequio divino impedire, vel quòd pejus est, à religione avelere, & in mundi procellas ac pericula retrahere molirentur, praedictum odium sanctum concipite & in pectore fovete: *Oportet enim nos Deo magis obedire quam hominibus.* majorèque Deum

complecti amore, quam parentes. *Qui amat Patrem aut Matrem, plus quam me, non est me dignus.* Matth. c. 10. Denique si omnino importunitate aut violentia parentes urantur, & ut loquitur S. Hieronymus, Epist. 2. ad Heliodorum; *Conentur in pectore tuo Christum occidere:* tunc ut subjungit idem S. Doctor, *Licet*

parvulus in collo pendeat; licet spargat crine & siccis vestibus, ubera, quibus nutritur; mater ostendat; licet in limine Patris jaceat; per calcatam perge patrem; per calcatam perge matrem; & sicis oculis, ut vexillum crucis evola: solum pietatis genus est, in hac re esse crudelem.

EXHORTATIO II. IN REGULAM VIII. SUMMARI.

Ostendit, amorem carnis exuendum nobis esse, eumque in spiritualement convertendum.

T H E M A.

Si quis venit ad me, & non odit Patrem suum & Matrem suam; non potest meus esse Discipulus. Lucæ. c. 14. 26.

VEL:

Carnis affectum exuat ac illum in spiritualement convertat. Reg. 8.

Quamquam certum, indubitatumque est Christi Domini Redemptoris nostri cor purissimo, tenerissimoque amore Beatissimæ Virginis Matris suæ flagrasse; nusquam tamen in divinis literis legi-

mus, illum honorifico eam matris nomine compellasse; sed mulieris. *Mulier ecce filius tuus.* Quid mihi & tibi est mulier? Et cur obsecro hoc? Ingeniose pro more expendit id mellissimus Doctor in rem nostram, Serm. de mutat. aquæ in vinum, dum ait: *Quid mihi & tibi est mulier?* Quid tibi & illi Domine? Nonne quod filio & matri. Quid ad illam pertinet, quaris? cum sis benedictus fructus

& sanguinis, seu potius amor sensualis
 est, qui respicit quidpiam, vel ad car-
 nem & sanguinem, vel ad sensualita-
 tem, vel ad conditionem aliquam na-
 turalem spectans. Sic 1. Amor seu affe-
 ctus carnem respiciens est, si quempiam
 amore prosequimur, quia ex eo nati su-
 mus; vel si amore ferimur in fratres &
 forores, quia ex iisdem parentibus orti
 sumus: vel quia nepotes sumus & san-
 guinis aut affinitatis vinculo connecti-
 mur: omnia ista fundantur in carne &
 sanguine. Huc quoque reducitur, dum
 erga certos, amorem fovemus, quia e-
 jusdem nobiscum sunt Provinciae, Pa-
 triae aut Civitatis. 2. Ad sensualitatem
 verò pertinet, si ad nonneminem tene-
 rius afficiamur, quia in orum suavitate
 & humanitate est praeditus: quia formae
 elegantiae, nobilitate profapiae, cultu
 vestium elegantiore, aut honorum in-
 signibus decoratus est. Omnia enim ista
 sensualitatis alimenta sunt. 3. Ad condi-
 tionem autem naturalem spectat, si
 quempiam amore complectimur, quia
 ejusdem nobiscum humoris, tempera-
 menti, aut complexionis naturalis est,
 vel ejusdem conditionis, aut status, vel
 in moribus, aut modo agendi nobis est
 similis: quae naturam respiciunt.

Quare in hac exhortatione; cur &
 quomodo amorem carnis exuere, eum
 in spirituales convertere, cognatoque
 ordinata Charitate complecti oporteat,
 declarabimus.

1. Primum quod S. Ignatius parens
 noster postulat postquam quis parentes
 reliquit, est, ut omnem affectum car-
 nalem exuere studeat. *Carandum est,*
inquit Reg. 8. Ut omnem carnis affectum
erga sanguine junctos exuat. Non possu-
 mus autem carnis affectum exuere, nisi
 probe sciamus, quid sit amor carnis, aut
 in quo ille consistat. Quid igitur est a-
 mor carnis, de quo sic S. Pater loquitur?
 Respondetur: Affectus seu amor carnis

Hic porro affectus quaternis potis-
 simum rebus cognoscitur, alitur, &
 fovetur, 1. Frequenti cogitatione.
 2. Crebra colloquutione. 3. Literis.
 4. Negotiis: quemadmodum ex ad-
 verso; dum erga quendam odium ge-
 rimus, à cogitatione, colloquio, li-
 teris ultro citroque mittendis, aut ac-
 ciipiendis atque à negotiorum cum eo
 tractatione abstinemus. Quod si verò
 cujus-

cujusdam tenemur amore. præsertim si parentes sint aut sanguine juncti eorum recordatione, alloquiis, epistolis, negotiis plurimum delectamur; nam

1. Libenter crebrâ eorum cogitatione & recordatione occupamur: Ubi Theſaurus noſter eſt, ibidem & cor noſtrum, & animus, & memoria erit. Id quod magnum Spiritui damnium parit: dum vel vanè efferit, vel moeſtitiâ dejicit, vel cogitationes à Deo & divinis avertit: ac proinde parentes, eorum divitias, paupertatem, vitam, mores, filiorum collocationem, facultatum incrementa, fortunam, aut infortunia, identidem animo volvere; alienum eſto ab illo, qui conjunctionem cum Deo affectat, quemque ſollicitum eſſe decet de iis, quæ Domini ſunt; & curare, ut eidem placeat.

2. Elucet amor carnis, & fovetur præſentiâ & colloquiis crebris, quæ multis pernitiem & ruinam peperere: excitantur enim parentum verbis, lacrymis, geſtibus, & manuum attritionibus, affectus amoris olim ſerpenti; naſcuntur affectus gaudii in proſperis; ſollicitudinis verò, triſtitiæ & melancholiæ in adverſis; atque ita pax & quies animæ perditur. Quis minus impedire cognatos & affines ſuos potuit, quàm Chriſtus JESUS? Quis magis potuit aut voluit illos adjuvare? Nihilominus, ejus præſentiâ, & Apoſtolorum, (quorum major pars ei ſanguine aut affinitate conjuncta erat) affectio ſenſualis, proſectum eorum, & Spiritûs Sancti adventum impedivit. *Si non abiero, Paraclitus, non veniet ad vos,* inquit Chriſtus. Contra ve-

ro Joannes Baptiſta, qui cum Chriſto non convixit; Sed in eremo vitam egit, nec ſenſuali, ſed Spirituali & perfectiſſimo in eum forebatur amore, ad ſummam perfectionem, & Spiritûs Sancti plenitudinem pervenit. Hac de cauſa S. Franciſcus Xaverius, ut l. i. c. 9. vitæ ejus legitur, Româ in Luſitaniam tendens, & inde in Indiam Orientalem proſecturus, cum quatuor duntaxat leucis à patrio ſolo diſtaret, adduci nunquam potuit, ut vel paululum de via deſlectens, conſanguineos, imò & ſiſtertem Matrem ſalutaret: quamvis eſſet illi id illa ſibi officii præſtari poſtularet; & ipſe noſſet, iſthâc occasione dilapſâ, nunquam ſibi ex inde eorundem viſendorum facultatem fore. Id ipſum præſtiterit quoque R. P. Petrus Faber cum non niſi quinque, à ſolo natali, leucis abeſſet.

3. Scriptiõne frequenti literarum, affectus carnis nutritur. Scribuntur enim non raro quæ vel mentis tranquillitatem & malaciam perturbant, variarumque paſſionum fluctus, ac tumultus excitant, ut præteream, multum temporis pretioſi, crebris, prolixisque literis exarandis dilapidari. Præclaro nobis hac in parte præluſit exemplo S. Fundator noſter: dum enim, ut reſert P. Tannerus pag. 3. depoſitis pretioſis veſtibus, indutus ſacco, & ſub vili habitu genus ſuum nobile occultans, domum Lojolæam, unâ cum omnibus paternis bonis deſcendit; nem ſuorum amorem & cogitationem ita penitus ibi reliquit; ut nihil deinceps de domo & familia ſua reſcire cuperet, nullis ad quenquam de ſuis,

nos undecim annos, datis literis: quas verò ab ipsis in fasciculo aliquando accepit, ut erant, colligatas, neque inspectas in focum iniecit.

4. In expediendis parentum aut cognatorum negotiis, dignoscitur quoque & alicuius affectus carnis: quod Apostolus vetuit; dum ait: *Nemo militans Deo, implicat se negotiis secularibus.* Si quis è nobis parentum promotiones procuraret, negotia urgeret, controversias forenses dirigeret, testamenta exequi vellet; ne in negotiis secularibus sese intricaret; & divinis obsequiis subtraheret: *Quod enim ad alia officia confertur, hoc religionis cultui, & nostro officio decerpitur,* ait S. Ambrosius de fuga *sec. c. 2.* Si talia Redemptor noster ne quidem in re pia permittebat; quare minus permitteret in rebus mundanis? Veniens enim non nemo, ad Christi sequelam se offerens, sed prius Genitori parentandi licentiam reposcens, *Domine permittite mihi primùm ire & sepelire patrem meum:* à Christo audire debuit: *Sine ut mortui sepeliant mortuos suos: tu autem vade & annuntia regnum Dei* Luca 9. 59. Doctrina huic ad amissum sese conformavit Apollonius Anachoreta, de quo Cassianus Coll. 24. c. 9. cum rogaretur à fratre secundum carnem, ut se iuvaret ad extrahendum bovem præcipitatum; respondit se jam ante annos viginti mortuum fuisse.

Hæc igitur sit una è præcipuis curis nostris in Tyrocinio affectum carnis, exuere; omnemque amorem sensualem, & naturalem, in carne, sanguine, complexione, forma, patria,

aliave re naturali fundatum deponere; ut detrimenta spiritus & profectus spiritualis, ex eo prognata declinemus.

II. Hac verò non contentus S. Fundator, mox alterum, quod requirit, subtexit: ut non modò omnem carnis affectum quisque exuat; verum etiam, ut illum in spiritualem convertat. *I. e.* Atque hoc est exuere veterem hominem, & induere novum, dum mandatum Dei novum impletur: *Ut diligatis invicem,* amore non alio, nisi spirituali. Quid verò est, affectum carnis in spiritualem convertere? Tunc id præstamus, quando his, quibus antè carnalia bona volebamus, nunc spiritualia optamus, volumus, ac favemus; quando parentum & cognatorum animabus, omnis generis dona spiritualia, cœlestesque favores desideramus; ac precibus nostris à Deo illis obtinere contendimus; quando omnium bonorum operum nostrorum eos participes reddimus: eoque ineffabili Bonitatis divinæ, providentiæ commendamus: quin &, si nos vitam Institutum nostro conformem duxerimus, nullatenus dubitandum est, quin Supremum Numen, etiam intuitu nostri, ratione peculiari eos ad juturum sit. Cujus rei magnus Dei amicus Abraham exemplum præbet; qui quidem pro cognato suo Loth nihil petiit, & tamen Deus propter merita Abraham, illius meminit, bonisque eum locupletavit. Appositè hanc in rem S. Ambrosius in c. 9 & 12. Luca scribit: *Necessitudinis generis, divina religionis pietas antefertur. Adde: idcirco parentes relinquere debemus, ut magis grati his simus,*

II.
Carnis affectus in spiritualem convertendus.

FF

& eos

Et eos magis amemus ; ut eos meliori modo diligamus ; etenim si eos reliquerimus , ut toti Deo tradamur , consequemur precibus nostris , quod Deus illorum misertus , ad salutem eos ducat eternam , & sic pro vita corporali , quam ab illis accepimus , retribuemus spiritualem & eternam . Deinde amabimus illos , non dilectione humanâ & sensuali , que infida toties exstitit ; sed Charitate Dei , que fidelissima est , & miserum amorem carnalem , elevabimus in spiritualem , per quem plus & fidelius , & constantius , & utilius eos diligimus . Haec tenus S. Ambrosius : Idem hoc prudentissimè in Regula citata commendat S. Ignatius . Si verò Tyrorum quispiam , praesertim antequam in virtute bene fundatus sit , cognatos adjuvare velit , timendum est , ut veniat , usque in Endor , & fiat ut steruus terræ . Hujus rei exemplum tragicum S. Bernardus refert Serm. 64. in Cantica . Vidi ego , ait , hominem incedentem bene , & ecce cogitatio (quidni vulpecula fuit) quantum , inquit , bonum , quo solus fruor : si essem in patria , possem utique impertiri Fratribus & cognatis , notis & amicis : amant me ; facile acquiescent suadenti . Ut quid perditio hæc ? Vado illuc , & salvo multos ex illis , & me pariter : nec verendum in loci mutatione ; etenim dum benefaciam , quid interest ubi ? nisi quod illic procul dubio satius , ubi fructuosius degam ? Quid plura ? It & perit miser , non tam exul ad patriam , quam canis reversus ad vomitum . Et se perdidit infelix , & suorum acquisivit neminem . Hæc S. Bernardus .

Sit tam periculosum est , nondum in perfectione stabilito , Cognatorum fa-

litem querere ; quanto periculosius , secularia eorum negotia tractare ? Id minime nobis eveniet , si carnis affectum in spiritualem transformaverimus ; & spiritualibus obsequiis ac precum suffragiis , pro Institutio nostro , eos profecti fuerimus .

III. His tertium à S. Patriarcha , in Regula dicta requisitum accedit , ut scilicet debitum Charitatis ordinem observemus . *Etsi que diligant eo solum amore , quem ordinata Charitas exigit .* Ordinata autem Charitas est , quando in amando debitum ordinem tenemus , & illos magis amamus , quos secundum rectam rationem magis amare obligamur . Magis autem , secundum rectam rationem , amare oportet eos , quibus cum majorem in Spiritu conjunctionem habemus . Sic , v. g. Primo loco & ante omnia amandus est Deus . 2. Anima nostra propter Deum . 3. Superiores , qui sunt Patres in Spiritu . 4. Reliqui Fratres secundum Spiritum , nempe Patres & Fratres Societatis ; & interius quidem illos magis , qui majori perfectione sunt conspicui ; exterius autem , æquali omnes benevolentia prosequendi sunt . Huic tamen non obstat ; ut libentius quis recreationis tempore , cum illa versetur , qui magis ædificant , & Spiritum juvant ; modò non offendamus alios .

Post hos , amore spirituali completendi veniunt . 1. Parentes . 2. Fratres , sorores , consanguinei . 3. Proximi , apud quos habitamus ex obedientia . 4. Omnes reliqui Christiani . 5. Denique infideles . Ad ordinatam quoque Charitatem pertinet , ut Consanguineorum

animam

nimiam præ corpore diligamus: ut si infelices sint, contempti, infirmi, paupertate preffi, non cupiamus aut petamus aliter eos ab his adversitatibus liberari, quam prout salutem eorum expedit. Contra verò, si prosperitate, honore, sanitate, opulentiâ beentur, non aliâ de causa, gaudio perfundamur; nisi quia inde Deo & Reipublicæ Christianæ utilitas nascitur. In adversis non nimiam tristitiâ obruamur, in secundis non gaudium nimio exultemus; eos laude non nisi moderatâ prosequamur; non libenti animo de illis colloquia miscemus, non de illis inaniter esferamur, & nisi sint sancti, de illis non interrogemus, non crebrò inuisamus, non literas frequentes exaremus, sed amori carnali & naturali mortui, solâ Charitate supernaturali vivamus.

Præclarissimum in his charitatis spiritualis specimen S. Pater noster filiis suis exhibuit, de quo in vita ejus meminit P. Ribadeneira L. 2. c. 5. Quando multis de causis Sociorum suorum suavis in patriam proficiscebatur; appropinquanti mox Fratres & cognati obvios misere, qui eum in arcem suam Loyolam adducerent: verùm id minimè ipsi persuaderi potuit; sed Aspeithiam ad oppidum Loyolæ vicinum perrexit, ubi Clerus, populûsque, supplicabundus, tanquam viro sancto, ante oppidi ingressum occurrit. Fratres quoque & propinqui, non modò demissè rogârunt, sed & adjurarunt quodammodo; ut Loyolam secum concederet: at nullis precibus, nullis rationibus aut sua-

tionibus locum dedit: ad Xenodochium & pauperes divertit. Quo deinde Fratris ejus uxor lectum magnificè exornatum, supellectilem, cibum & omnia viro nobili digna manuliberali submitit: sed neque lecto uti, neque cibo vesci sustinuit; verùm hoc in pauperes distributo, ipse humi somnum carpsit, & pane emendicato victavit. O specimen prorsus illustre abnegationis carnis & sanguinis! quod meritò nobis ruborem injiciat, atque exuendum carnis affectum, eumque in spiritualem commutandum, ordinemque charitatis observandum inflammet!

Quocirca, Charissimi, exemplo Christi Domini & S. Patris nostri Ignatii, aliorumque plurimorum, animati, omnem carnis & sanguinis affectum & inordinatum erga parentes & cognatos amorem exuere conemur: & crebram memoriam illorum, crebram allocutionem, sc̄riptionem, conversationem & negotiorum executionem devitemus; quæ grandia Spiritui detrimenta pariunt. Deinde puro, sincero ac spirituali amore eos in Domino amplectamur; ferventibus precibus, bonis operibus & religiosa vitæ cursu eos adjuvemus, plûsque illis emolumentis spiritualis adferemus, quàm rebus aliis adiaphoris, vel illis, vel nobis, vel utrisque nocivis. Denique ordinata illos dilectione prosequamur: hæc viâ, famulis Deo dignis, charisque Christi discipulis ac Sociis accensebimur.

EXHORTATIO III. IN REGULAM VIII. SUMMARI.

Explicat tres causas, seu modos parentes, & omnia
mundana relinquendi.

T H E M A.

*Mortui estis, & vita vestra abscondita est cum Christo
in Deo. Ad Coloss. 3. 3.*

VEL:

Ut qui mundo mortuus, Christo Domino nostro soli vivit. Reg. 8.

Uotquot Christi Domini amore parentes, & Mundi bona relinquunt, & odio sancto prosequuntur, multiplici à Deo benedictione complentur. Hanc benedictionem consecuti sunt Levitæ: Fratres & cognatos iussu Dei, trucidantes; iuxta Domini promissa: *Ut detur vobis benedictio. Exodi 32.* Hanc benedictionem assecuta fuit Regina, cui dictum, *obliviscere populum tuum, & domum patris tui. Psalm. 44.* Placuit enim Regi, & con-

cupivit Rex decorem ejus. Hanc benedictionem copiosè promeruit excellentissimâ obedientiâ, & mortificatione amoris erga patriam & cognatos, Patriarcha Abraham. Gen. c. 15. Dum promptè patriam deseruit, quam vis nosciret quo pergeret, torâque vitâ suâ peregrinatus est in terra Chanaan, omnem erga sanguine junctos affectum exuens. Cajetanus septenas ejus recenlet benedictiones, ipsi à Deo promissas, & præstitas. 1. Erat principatus & paternitas magnæ gentis: *Faciâque in gentem magnam. Gen. 12.* 2. Copia frugum & opum: *Et benedicam tibi.* 3. Celebritas & gloria: *Et magnificabo nomen*

I.
Motivum
parentes
relinquer-
e: quia
mundo
mortui
humani.

numen tuum; ut sit celebre cunctis saculis. 4. Complexio omnium benedictionum: *Erisque benedictus.* 5. Non solum ipsi, sed & amicis ejus data benedictio: *Benedicam benedicientibus tibi.* 6. Ipsius verò hostibus maledictio inflata. *Maledicam maledicentibus tibi.* 7. *In te benedicentur omnes cognationes terra.* Scilicet in Christo ex te nascituro; ut exponit S. Paulus ad Gal. 3.

Hæc beneficia corporalia, quæ parentes, patriamque deserventibus promittuntur, Religiosis, parentes, mundumque universum, Christi amore, relinquentibus, benedictione spiritali abundantius conferuntur: sed ad hoc præter quinque puncta binis exhortationibus præcedentibus explicata, tria insuper requiruntur, quæ sunt vel effectus, vel causæ, vel modi perfecte parentis ac mundum relinquendi, & à S. Patre Regula 8. allegantur, suntque ista: 1. *Ut qui mundo & amori proprio mortuus.* 2. *Christo Domino nostro soli vivit.* 3. *Eumque loco parentum, fratrum, & rerum omnium habet.* Quæ tria, præsertim exhortatione enucleabimus.

I. Primum motivum, seu causam, parentes, cognatos, & omnia mundi bona relinquendi, & odio sancto prosequendi est mors civilis Religiosorum: *Ut, (sive, tanquam) qui mundo mortuus,* ait S. Ignacius, Reg. 8. *Mortui estis,* exclamat Apostolus, *& vita vestra abscondita est, cum Christo, in Deo.* Ad Coloss. 3. *Mortui estis*; per ingressum in religionem; Mundo, Carni, Sanguini, peccato, vitæ veteri & conversationi mundanæ: *& vita vestra præsens, religiosa, pia, cum virtutibus & gratiâ, quas posside-*

tis & gloriâ, quam expectatis, *abscondita est ab oculis mundi, hominumque mundanorum.* Si ergo mortui estis mundo, & carni & sanguini, erga ea instar mortuorum, vos geratis oportet. Quæ verò ratione instar mortuorum vos gerere poteritis? Explanat id S. Chrysostomus hæc verbis: *Quis non videt, mortuos quidquid circa se geratur, nec exultare, nec affligi.* Cadavere Filii præsertim, Patris elevetur in thronum, & diademate coronetur, *mortuus non exultat:* Patris idem privetur sceptro, exturbetur è regno; *mortuus non affligitur.* Pari ratione Societatis Religiosus erga parentes & res mundanas se habeat. Parentes angeantur honoribus, prosperentur divitiis, omnibus deliciis ad votum affluant. Religiosus non exultat: Parentes, fratres, sorores, nepotes, & sanguine propinquo juncti redigantur ad incitiam, priventur dignitatibus, honoratisque officiis, obtruantur litibus, morbis, infortuniis & adversitatibus; quibus & medio tollantur & morte cadant: Religiosus tamen eapropter non affligitur; nullas istæ in corde ejus perturbationes cient; quia mortuus est. En ideamzen imaginem symbolicam quam crebrius inspexisse juvabit. Si in Mundi Aegypto relictus, post multos exantlatos labores, diem vestrum obiissetis; ad cadaver vestrum accessissent, parentes, fratres, sorores, amici: sed hoc nec illos aspexisset, nec ullam ex eorum præsentia gaudium percepisset: varios coram cadavere, de rebus mundanis sermones intulissent: at hoc nec audiisset, nec ullâ voluptate, desiderio, aut amore captum fuisset: quia cadaver, quia corpus

mortuum extitisset: simili modo, erga Parentes & cognatos vos gerite.

Deinde addit S. Pater, *Ut qui mundo, & amori proprio mortuus.* Sunt quidem illa plerumque connexa: qui enim mundo mortuus est, etiam amor proprio mortuus est; quia tamen in regula conjunguntur, paucis exponenda sunt. Quidnam igitur est amor proprius, cui mori nos decet? Amor proprius est complacentia in bono proprio: bonum autem proprium est id, in quod superbia, vel sensualitas nostra fertur, contra, vel præter dictamen rectæ rationis: ideo dicitur proprium, quia sic convenit nobis, ut non conveniat Deo & communitati. Eiusmodi autem bona propria recensentur duplicis generis; alia pertinent ad honorem, dignitatem, excellentiam, præminentiam, ambitionem, pompam, & similia. Alia verò spectant ad sensualitatem, voluptatem, tractationem, recreationem, evagationem, libertatem, & amicitiam particularem. Quæ S. Maria Magdalena de Pazzis p. 4. vitæ c. 34. geminos amoris proprii oculos nuncupabat; propriam scilicet reputationem & proprium commodum, qui si eruantur; amorem proprium haud esse reformidandum. Ita est: uterque hic oculus evellendus est, utriusque generi moriendum, idque per mortificationem continuam, & per partes, atque paulatim: ut quemadmodum in homine jam depolito ac mortis victima, primò emoriuntur pedes, deinde manus, tum oculi ac postea aures, nares, ac tandem ipsum met cor: ita sensum per partes in nobis

comprimendus ac subigendus amore proprio; donec è cordis sinu expellatur ac penitus occumbat.

Quòd si autem dicto modo, & mundo & amori proprio defuncti fuerimus, ita ut nec mundi laudes & honores; nec carnis commoda, ac sensualitatis fomenta quaesierimus, nullo negotio inordinatum parentum, agnatorumque affectum exuemus, eumque in spirituales, recteque ordinatum commutabimus.

II. Alterum motivum; inordinatum erga parentes ac propinquos affectum ponendi, à S. Patre allegatum, est, quia *Christo Domino nostro soli vivit.* Unde hæc ratione licet arguere: *Sibi Christo vivit; parentibus ac mundo non vivit.* Religiosus autem genuinus Societatis Jesu, soli Christo vivit: illi uni vivit memoria, Christum cogitando: illi vivit intellectus, Christum meditando: illi vivit voluntas, Christum amore complectendo: illi vivit oculus, auris, manus, pes, pectus & omnia, Christo serviendo, & pro eius gloria laborando. Ac proinde non vivit mundo, quia vitalia mundi opera non exercet, non quarit divitias, non ambit honores, non fertur desiderio, in ulla mundi bona: Non vivit queque carni; quia carnis voluptates non sectatur, iis presentibus, gaudio non perfunditur, sed potius cruciatur: non vivit sibi & concupiscentiis suis, quia eis non obedit, iisdem non delectatur, nec contra Dei legem fruitor: nec ulli creaturæ vivit; quia omnia reliquit. Liqueat igitur, quòd soli Deo & Domino nostro Jesu Christo vivat; cui se omnem.

omnemque vitam suam exasse confecerat.

Quam belle igitur ejusmodi Religiosus Doctoris Gentium doctrinam & consilium amplectitur, 2. Corinth. 5. 27. datum: *Ut & qui vivunt, jam non sibi vivant; sed qui pro ipsi mortuus est. Non sibi vivant.* Id est, non suæ gloriæ, non suæ voluntati, non suæ voluptati; sed Christo, qui pro ipsis mortuus est; & morte sua eos redemit; ac redemptionis jure sibi servos effecit: ideoque, quem admodum servus, non sibi laborat, non sibi vivit; sed Domino: ita Religiosus soli Christo Domino suo laborat ac vivit; & verè cum Apostolo asseverare valet: *Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus; & ego vivo Christo; & anima mea illi vivet. Debet enim, ut ait S. Anselmus, anima humana in se deficere, & proficere in Christo, qui mortuus est, ut nos moriamur peccato; & resurrexit, ut ad justitiam opera resurgeremus: & quid est aliud, non sibi, sed ei vivant; quam ut, non secundum carnem vivant, in spe terrenorum & corruptibilibus honorum; sed secundum spiritum, in spe resurrectionis, qua jam ex ipsis in Christo facta est?* Si igitur soli Christo vivimus, consequens est, ut carni & sanguini, amorique proprio non amplius vivamus.

Veluti S. Apostolus I. c. 16. mox subjungit: *Itaque nos ex hoc neminem novimus, secundum carnem: scilicet quòd sit nobis cognatione aut amicitia junctus, ex eadem Hebræa stirpe progenitus, stemmatis nobilitate, formæ elegantia, doctrinæ excellentiâ exornatus: Neminem novimus secundum*

ista: his & affectibus naturalibus mortuus sum, quia in Christo regeneratus, illi soli vivo, ipsum solum, & omnes in ipso, secundum charitatis spiritum, non secundum carnem, diligo; hominibus placere non quero, laudes & gloriam humanam non desidero; sed solius Dei, cui uni in omnibus placere satago. Occasionem hujus dicti sui desumpsit Apostolus ex eo, quòd Pseudoapostoli, & æmuli ipsius, gloriarentur, se esse Hebræos, & semen Abraham: eaque de causa tacitè eos perstringit, asseritque se neminem nosse, in quo gloriatur secundum carnem, seu carnalis propinquitatis & amicitia ergo; nequidem in ipso Abraham. In quoniam igitur? *Gloriamur in Christo Jesu, & non in carne fiduciam habentes.* Ad Philip. c. 3. 3.

Pari modo Religiosi Societatis, Pauli æmulatores se exhibent; viventes soli Christo, qui pro ipsis mortuus est: & ex animo dicunt: *Nos ex hoc (quo Religioni nomen dedimus, & Christo vivere cœpimus) neminem novimus secundum carnem.* 2. Corinth. 5. 16. In nullo illorum gloriamur; sed in Christo Jesu: nulli illorum vivimus, nulli servimus aut laboramus, nullius amore inordinato occupamur; à nullo quidquam lucri, aut commodi, aut boni temporalis speramus; sed à Christo Jesu bona æterna & cœlestia, nos obtenturos confidimus.

III. Tertium motivum à S. Patriarcha propositum, affectum carnis, erga sanguine junctos, exuendum suadens, est, *Quia Christum Dominum loco patensum, fratrum, & rerum omnium habet.*

III.
Motivum
quia Christi
sum loco
parentum
& rerum
omnium
habemus.

habet. Quid obsecro à parentibus ac propinquis, mundoque universo prelo-lamur, quod non millies abundantius, à Redemptore nostro, omnis boni fonte inexhausto expectemus? Quidni igitur huic uai vivamus, illique toto mentis affectu inhaereamus; quem parentum & omnium loco tenemus? Ipse in primis nobis loco Patris est: ut enim Isaias testatur, est *Pater futuri saeculi*; qui nos gratiae filios efficit; & gloriae, beatitudinique suae in futuro saeculo haeredes instituit, plus quam paterno amore nos complectitur; mortem pro nobis Filiis suis acerbissimam & ignominiosissimam oppetens, ut nobis vitam aeternam promereretur. Deinde est nobis loco matris; quia nos quasi in utero portat, tanquam mater indulgentissima fovet, nutrit, lactat, mundat, consolatur, & singularem nostri providentiam gerit, nostrique aspectu, quasi filiorum; tenerimè delectatur; quos, velut gallina pullos, sub alas congregat, atque à milvis sty-giis defendit. Tertio est loco Fratris: est enim *primogenitus in multis fratribus*. Hinc sponsa Cant. 8. ad eum vehementer anhelat, dicens, *Quis mihi det te Fratrem meum?* Quarto est nobis loco *verum omnium*. Quid enim in illo, in quo omnia, per quem omnia, ad quem omnia, non reperimus? Si in tenebris versamur; ipse lux est, *lux vera, illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum*. Si pacem amamus, ipse est *pax nostra, Princeps pacis*. Si in tristitia ac mœnore versamur, ipse est *paracletus & consolator noster*. Si iustitiam desideramus; *iustus Dominus,*

& iustitias dilexit. Psal. 10. 8. Si sapientiam cupimus: ipse est *sapientia Patris, Verbum patris, fons sapientiae, verbum Dei in excelsis*. Si sanctitatem volumus: *Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus exercituum.* Isaia c. 6. 3. Si dirigimur & gubernari optamus; *Ipse reget nos in saecula.* Psal. 47. 5. Ipse denique est *Rex noster, Dominus noster, Creator noster, Conservator, Protector, Legislator, Salvator; Thesaurus noster, Gloria nostra, Beatitudo nostra, Merces & Corona nostra, verbo, Unus est omnia.*

Quae si perpenderit, quis non libens parentes & cognatos ab amore & perfectione retrahentes relinquit, nihilque commodi aut lucri ab eis speret, ut omnia in Christo, omnium bonorum fonte abundantius habeat? Illumque loco rerum omnium plenè possideat.

Quae cum ita sint, Dilectissimi, si caelestem benedictionem à Domino obtinere cupiatis, parentes & cognatos, sicut effectu, ita & affectu relinquit, sanctoque eos odio prosequimini: affectum carnis exuite, eum in spiritualem convertite, & eo solùm amore, quem caritas ordinata requirit, diligite: juvabit ad hoc, si crebrò mente revolveritis, vos mortuos esse mundo, & amori proprio: qui alias remora est, navem in cursu perfectionis retardans ac defigens: proderit, si soli Christo vivatis, eumque loco parentum, & omnium rerum habeatis. Quod si feceritis, benedictiones in exordio recessitas, modo spiritali referetis: 1. Patres spirituales omnium, quos in fide & doctrina Christi instruitis, evadetis. 2. Benedic-

meditationibus spiritalibus omnibus & centuplo in temporalibus ditabimini. 3. Nomen vestrum in caelesti gloria magnificabitur. 4. Complexione donorum variorum, & cumulo gratiarum locupletabimini. 5. Amici quoque &

cognati vestri benedictione caelesti replebuntur. 6. Inimici vero maledictione ferientur. 7. Omnes denique omnium operum bonorum fructum copiose participabunt.

REGULA IX. SUMMARII.
DE MANIFESTATIONE DEFECTUUM.
EXHORTATIO.
IN REGULAM IX. SUMMARII.

Ostendit utilitates ex defectuum manifestatione promanantes.

T H E M A .

Ne reveareis proximum tuum in casu suo, nec retineas verbum in tempore salutis. Eccli. 4.

V E L :

Contentus esse quisque debet, ut defectus ipsius Superioribus manifestentur. Reg. 8.

Ratia Instituti nostri Societatis rihos non abimiles reddit quatuor animalibus, à Propheta Ezechiele, Deo revelante, conspe-

num in circuitu. An non omnia illa in nobis operatur gratia Instituti nostri? Ita sanè: illa enim efficit nos habere faciem hominis, virtute ac perfectione præditi, & faciem leonis, Leonibus infernalibus terribilis, idque à dextris, id est in virtute Dei, à qua omne robur nostrum, à sinistris efficit nos habere faciem bovis, se totum per mortificationem Deo in sacrificium immolantis, idque à sinistris, ut ad sinistram partem trahentia, mortificentur, Denique faciem aquilæ desuper, ad puritatem &

Etis cap. 1. Similitudo vultus eorum erat facies hominis & facies leonis, à dextris ipsorum quatuor; & facies bovis à sinistris ipsorum quatuor; & facies aquilæ desuper ipsorum quatuor. Et totum corpus oculis ple-

Gg clari-